

פרופ' יהודה כהנא, יועץ אקטוארי ופיננסי

19.2.08

לכבוד

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

אגף החשב

נכבדי,

לבנק מרכנתיל דיסקונט קיימת התחייבות לתשלום "מענקי יובל" לעובדיו לאחר שצברו תקופות ותק מסוימות וכן התחייבויות לתשלום הטבות מסוימות לעובדיו עם צאתם לגמלאות. בהתאם להוראות בנק ישראל יש לחשב את ההפרשות בגין התחייבויות אלו על בסיס אקטוארי. לפיכך נתבקשתי על ידי החשבונאי הראשי של הבנק לבצע הערכה אקטוארית ל- 31.12.2007 של העתודות בגין התחייבויות אלה. התוצאות המבוססות על חוות דעתי נכללות בדוחות הכספיים של הבנק.

בנספח מצורפים הסברים לגבי העקרונות המקצועיים שהנחו אותי, ההנחות עליהן התבססתי, ותוצאות הערכתי.

ההתקשרות בין הבנק לביני בנוגע להערכות האקטואריות הנ"ל נמשכת ברציפות מאז שנת 1992.

אני מצהיר ומאשר כי אני אקטואר עצמאי, חבר מן המניין באגודת האקטוארים הישראלית ובאגודת האקטוארים העולמית מזה שנים רבות, ואני מנוסה בביצוע הערכות מסוג זה לצורכי דוחות כספיים של תאגידים. השכלתי כוללת ב.א. בכלכלה וסטטיסטיקה, מ.א. במינהל עסקים (מימון) ודוקטורט במימון – כולם מהאוניברסיטה העברית בירושלים. אני מכהן מזה שנים רבות כפרופסור מן המניין בפקולטה לניהול באוניברסיטת תל אביב, וכיהנתי באוניברסיטאות ומוסדות השכלה רבים בארץ ובעולם. בשנים האחרונות הנני יועץ אקטוארי של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ ועבודה זו מתבצעת במסגרת זו. אינני עובד הבנק ואינני עובד של ארגון אחר שיש לו זיקה לבנק. אינני מחזיק באמצעי שליטה בבנק או בארגון אחר שקשור לבנק. אין לי קרוב כהגדרתו בחוק ניירות ערך העונה לאחד מהקריטריונים הנ"ל. לי ולחברות בבעלותי יש חשבונות בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ. כמו כן אני משמש כיועץ אקטוארי לבנק דיסקונט בע"מ, ולדיסקונט משכנתאות בע"מ, ומכהן כדירקטור בתכלית בית השקעות בע"מ מקבוצת בנק דיסקונט.

ההערכה זו הוכנה בהתאם לעקרונות אקטואריים מקובלים ובהתאם להנחיות המפקח על הבנקים והמלצות הממונה על שוק ההון. בהכנת הערכה זאת הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי האנשים האמונים והמוסמכים לכך בבנק, במתכונת שנדרשה על ידי. חישוב ההתחייבויות האקטואריות ליום 31.12.07 - התבסס על היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לבנק בגין ההתחייבויות לעובדים כמפורט לעיל. כל בקשותי לקבלת מידע ונתונים לצורך עריכת הדין וחשבון האקטוארי נענו בצורה מספקת. הנתונים התקבלו על ידי "כמו שהם", ללא בקורת מצדי. השוואת נתונים אלה לנתוני השנה הקודמת מגלה עקביות, והנתונים נראים סבירים, אך האחריות הסופית לשלמותם ונכונותם מוטלת על הבנק.

מקורות המידע שהועמדו לרשותי כללו:

1. פרטי העובדים הפעילים בבנק, לרבות תקופת עבודתם גילם ושכרם האחרון.
2. פרטי גמלאי הבנק, גילם וההטבות אותן הם מקבלים.

תשומת לב הקורא מופנית לעובדה שהערכה אקטוארית מטבעה היא אומדן ובפועל יתכנו סטיות מהמצופה.

אני נותן את הסכמתי לפרסום חוות הדעת האקטוארית הנ"ל בכל דרך שהשלטונות האחראיים יורו לכם.

בכבוד רב,

י. כהנא

פרופ' יהודה כהנא

פרופ' יהודה כהנא, יעוץ אקטוארי ופיננסי

נספח למכתבי מיום 19.2.08

תיאור ההטבות להם זכאים עובדי הבנק עם צאתם לגמלאות

1. עובדי הבנק זכאים עם פרישתם לגמלאות להטבות מסוימות: מנוי לעיתון יומי ומתנות לחגים כמקובל בבנק.
א. העתודה לסוף דצמבר 2007 עבור הגימלאים שמקבלים כיום עיתון ומתנות לכל 1,000 ש"ח של הטבה הינה כ- 3.8 מיליון ש"ח והעתודה עבור גימלאים שאינם מקבלים כיום עיתון לכל 1,000 ש"ח של הטבה מגיעה לכ- 0.5 מיליון ש"ח.
ב. העתודה עבור עובדי הבנק לסוף דצמבר 2007 לכל 1,000 ש"ח של הטבה מגיעה לכ- 1.9 מיליון ש"ח.
2. חלק מגימלאי הבנק זכאים להטבות בתחום הביטוח הרפואי.
העתודה המתבקשת בתחום זה נכון לסוף דצמבר 2007 מסתכמת בכ- 2 מיליון ש"ח.

תיאור מענקי הוותק (מענקי יובל)

1. בהגיע העובד ל- 20, 30 ו- 40 שנות ותק, ובטרם מלאו לו 67, (נשים - 65), יקבל מענק בגובה מספר משכורות בהתאם לדרגתו. כן יהיה זכאי לחופשה מיוחדת בת חודש בהשלימו 20 ו- 30 שנות עבודה וחודש וחצי בהשלימו 40 שנות עבודה בבנק.
2. עובד שמלאו לו 19, 29 או 39 שנות ותק יקבל מענק 20, 30 או 40 בהתאמה עם פרישתו בגיל 67 (אישה - 65). כן יהיה זכאי לחופשת יובל אם יצבור לפחות 19.5, 29.5 או 39.5 שנות עבודה בהגיעו לגיל 67 (אישה - 65) חופשות ללא תשלום מעל לחצי שנה דוחות את תשלום המענק והחופשה כאחת.
3. הזכאות במלאות 20 ו- 40 שנות עבודה היא: 4 או 5 משכורות ובמלאות 30 שנות ותק 6.5 או 7.5 משכורות וכן חופשה בת חודש לבעלי ותק 20 ו- 30 שנה וחודש וחצי לבעלי ותק של 40 שנה, הכל בהתאם לדרגת העובד.
4. אוכלוסיית הזכאים למענקים: כלל העובדים הקבועים של הבנק בתאריך הדו"ח.
5. העתודה הנדרשת למענקי יובל כאמור, ליום 31.12.07, מסתכמת בכ- 47 מיליוני ש"ח. הסכום המוצג במכתב אינו כולל סכומים שתשלומם נדחה מסוף השנה.

הנחות החישוב

1. שיעור ההיוון 4% ריאלי, עפ"י הוראת המפקח על הבנקים.
 2. עליה ריאלית בשכר 2.5% לשנה, עפ"י הערכת הנהלת הבנק.
 3. לוח תמורה דינמי, המבוסס על לוח התמורה הישראלי 1999, ומותאם לפי גיל ותאריך עריכת החישוב, בהתאם להוראות הפיקוח על הביטוח בקשר לעריכת עתודות לביטוח גמלה ותחשיבי פנסיה. עבור נשואים הונח שגילו של גבר הוא 5 שנים מעל גיל האישה.
 4. שיעור העזיבות לפי גיל הפרישה מתבסס על מחקר שנערך לפני מס' שנים בקשר לעזיבות בקרב עובדי בנק מרכנתיל דיסקונט.
 5. מיסים ותנאים סוציאליים מחושבים ע"י הבנק.
- הנחות אלו עקביות להנחות העבודה בשנה הקודמת.

גורמי מפתח העשויים להשפיע על התחזית:

1. שיעור ההיוון.
2. שיעור העליה הריאלית בשכר.
3. שיעור העזיבות.

פרופ' יהודה כהנא, יעוץ אקטוארי ופיננסי

ניתוחי רגישות:

א. תוצאות בדיקת הרגישות לשיעור הריבית להיוון (ולשיעור עלית השכר):

שיעור הריבית נטו בקיזוז שיעור העליה הצפויה בשכר	סכום העתודה למענקי "יובל" מיליוני ש"ח
1%	49
1.5%	47
2.0%	45
2.5%	44
3.0%	42

ב. תוצאות בדיקת רגישות לשיעור העזיבות של העובדים: כל שינוי בשיעור של 10% בשיעור העזיבות של העובדים שהונחו בבסיס החישוב משפיע בין כ- 1 לכ- 2 מיליון ש"ח על סכום העתודה למענקי "יובל" ליום 31.12.07.

ג. העתודה להוצאות בגין הגימלאים היא קטנה יחסית, והיא מגיבה בעיקר לרמת ההוצאות הרלוונטיות (עיתון, הוצאות בריאות).

פירוט ההערכות האקטואריות שנערכו ב- 3 השנים האחרונות במיליוני ש"ח:

עתודה למענקי "יובל"	עתודה להטבות לגימלאי הבנק ל- 1000 ש"ח הטבה	עתודה להטבות לעובדי הבנק ל- 1000 ש"ח הטבה	עתודה להטבות רפואיות לגימלאים
31.12.07 47	4.3	1.9	2.0
31.12.06 45	3.9	1.9	1.3
31.12.05 42	3.8	1.7	1.5
31.12.04 41	3.6	1.5	1.6

הערה לתוצאות ההערכה ל- 31.12.07:

ההערכות האקטואריות הן בבחינת "נתוני בסיס" וקביעת מקדמים המשמשים לחישובי הבנק בנושא הזכויות הנ"ל. התוצאה הסופית נכללת בדוחות הכספיים של הבנק.

בברכה

י. כהנא

יהודה כהנא